

23.5.2016

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LIIKENNEKAAREKSI SEKÄ ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

YLEISTÄ

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi liikennekaareksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. MTK:n jäsenenä on yli 300 000 maa- ja metsätalousyrittäjää kaikkialla Suomessa. Nämä yrittäjät ovat keskeisiä toimijoita sekä tilaajia esimerkiksi maaseudun kuljetuksissa. MTK korostaakin, että liikennettä koskeissa lainsäädäntöprosesseissa lausuntopyynnöissä ja kuulemisissa myös MTK:n on syytä olla automaattisesti kuultavien joukossa.

Liikennekaaren luominen, joka uudistaa henkilö- ja tavaraliikennettä koskevat säädökset, on hyvin tarpeellinen muutos.

MTK:n pitää esityksiä pääsääntöisesti kannatettavina, mutta esittää tiettyjä täsmennyksiä, joilla säädösten toimivuutta voidaan parantaa.

Esitykset tarjoavat paljon mahdollisuuksia myös maaseudun kuljetusten kehittämiseksi. Esimerkiksi kuljetusten yhdistämisillä, kutsujoukkoliikenteellä sekä digitaalisilla palveluilla voidaan luoda uusia malleja maaseudun henkilö- ja tavaraliikenteessä. Tavaroiden sekä henkilöiden kimpakyyti- sekä välityspalveluissa on suuri markkinapotentiaali. Myös viranomaistyön väheneminen sekä vapautuvan resurssin käyttäminen esimerkiksi palveluiden edistämiseen on hyvä tavoite.

MTK huomauttaa kuitenkin, että kohtuuhintaiset liikenteen peruspalvelut sekä taksiyhteydet on turvattava myös maaseudulla. Joukkoliikenteen väheneminen jos nyt lisännyt haja-asutusalueilla erilliskuljetusten tarvetta ja määrää. Maaseudun taksikyytien hinnoittelun kohtuullisuutta vaarantaa myös enimmäishinnoittelun poistuminen ja taksien asiakkaan luokseajokorvauksen muuttuminen.

MTK korostaa lisäksi, että säädetäessä ei-ammattimaisen ja pienimuotoisen henkilö- ja tavaraliikenteen harjoittamista ilman lupaa tai ilmoitusta harjoitettavaksi, on varmistettava, ettei esitys johda harmaan talouden kasvuun.

YKSITYISKOHDAT

Esityksen mukaan henkilö- tai tavaraliikennelupaa ei edellytettäisi toimintaan moottoriajoneuvoilla, joiden suurin sallittu nopeus on enintään 40 kilometriä tunnissa, mikä näkyisi muutoksena erityisesti traktoreilla harjoitettavassa toiminnassa.

MTK pitää linjausta oikean suuntaisena. Kotimaan säädöksillä on tarpeetonta asettaa EU direktiivejä tiukempia kriteereitä. Byrokratian purkamista on syytä edistää kaikin keinoin. MTK esittää kuitenkin että traktoreita koskien suurin sallittu nopeus olisi enintään 60 kilometriä tunnissa. EU:n liikenteenharjoittaja – asetus mahdollistaa poikkeuksen 40 km tunnissa kulkeville ajoneuvoille. EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen nojalla liikennelupapakosta voidaan vapauttaa sellainen liikenne, jolla on kuljetusmarkkinoihin

vain vähäinen vaikutus kuljetettujen tavaroiden luonteen tai lyhyen kuljetusmatkan vuoksi. Traktoreilla ta-
pahtuva kuljetus täyttää nämä molemmat poikkeuksen vaatimukset.

Nostamalla raja 60 kilometriin tunnissa olisi lainsäädäntö myös paremmin yhteensopiva vuoden 2016 alus-
ta voimaan tulleen lain (1615/2015) kanssa, jonka mukaan ammattipätevyysvaatimusta sovelletaan trakto-
rin kuljettajaan, jos traktorin kuljettaminen edellyttää kuorma-auton ajokorttia. Kysymyksessä on traktori,
jonka rakenteellinen nopeus ylittää 60 kilometriä tunnissa ja kokonaisuudessaan on yli 3 500 kiloa. Muutoksen
yhteydessä kumottiin vaatimus liikennetraktorin kuljettajan ammattipätevyydestä.

Ajoneuvojen tai ajoneuvoyhdistelmien kokonaisuudessaan liittyvä tavaraliikenteen luvanvaraisuuden raja nostet-
taisiin kahdesta tonnista 3,5 tonniin, mikä vaikuttaisi erityisesti pakettiautoilla harjoitettavaan toimintaan

*MTK pitää esitystä kannatettavana. Säädösten keventäminen tarjoaa mahdollisuuksia mm. elintarvikekulje-
tusten ja kauppapöytäkehittämiseen.*

Liikennelupien myöntäminen keskitettäisiin yhdelle valtakunnalliselle lupaviranomaiselle, Liikenteen turvalli-
suusvirastolle, josta tulisi myös tieliikenteen luparekisteriviranomainen.

*MTK huomauttaa, että meneillään oleva maakuntauudistus tulee siirtämään tehtäviä aiempaa enemmän it-
sehallintoalueille eli maakunnille. Tulossa olevat muutokset on syytä tarkasti huomioida myös liikennekaa-
ren valmistelussa. MTK:n mielestä lupa-asiat, jotka eivät sisällä tarveharkintaa, kannattaa edelleen pitää
yhden päätöksentekijän käsissä. Tarveharkintaisten lupien osalta tarvitaan myös paikallisten olosuhteiden
ja tarpeiden tuntemusta. Tavaraliikenteen luvissa ei ole sidosta paikallisiin olosuhteisiin Tällä hetkellä asiat
on keskitetty Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle.*

*MTK:n näkökulmasta henkilöliikenteen luvanvaraisuuden keventäminen siten, että yrityksen varsinaisen
toiminnan ollessa muuta kuin kuljetusta, mahdollistaa liiketoiminnan kehittämisen. Esimerkiksi maaseutu-
matkailuyrittäjien mahdollisuudet kehittää palveluita asiakkailleen paranevat.*

*MTK huomauttaa myös, että maaseudulla sääntelyn alla on myös monipuolisia hevos- ja eläinkuljetuksia.
Näiden kuljetusten vapauttaminen liikenteenharjoittaja-asetuksen mukaisen poikkeuksen avulla on myös
syytä asettaa tavoitteeksi. Tällöin esimerkiksi eläinkuljetuksista voitaisiin tulevaisuudessa säätää valtioneu-
voston asetuksella. Lisäksi pienjalostajien tuotteiden kuljettamisen vapauttamisella voidaan edistää maa-
seudun elinkeinoedellytyksiä. Uudistuksessa voidaan keventää myös esimerkiksi lavettien käyttöä koske-
vaa sääntelyä.*

*MTK pitää hyvänä myös sitä, että liikennekaareissa esitetään säilytettäväksi tavaraliikennelakiin sisältyvä
rajaus, että lupaa ei tarvittaisi oman tavaran kuljettamiseen, vaikka kuljettaminen liittyisi ammatin tai elin-
keinoon harjoittamiseen. Lisäksi tavaran pienimuotoisen ja ei ammattimaisen tavarankuljetuksen lupavaati-
musten keventäminen parantaa pienyritysten elinkeinomahdollisuuksia.*

*MTK huomauttaa, että esitettyjen lakimuutosten lisäksi on syytä tarkistaa, ettei tiekuljetussopimuslaki estä
innovatiivisten kuljetuspalveluiden syntymistä. Lisäksi MTK korostaa, että lakiesityksessä esillä olevien kyy-
tienvälityspalveluiden määrittelyjen ulottaminen koskemaan myös tavarankuljetuksia vähentää sääntelyä ja
edistää elinkeinotoimintaan. Luonnoksessa kirjaus, että välityspalvelun kautta kuljetuksen tilaava ei ole
työnantaja-asemassa kuljettajaan eikä hänelle synny työsuhteeseen liittyviä velvoitteita, mahdollistaa esi-
merkiksi maaseudun tuotteiden verkkokaupan kehittämisen.*

Helsingissä 23.5.2016

Juha Marttila
Puheenjohtaja

Marko Mäki-Hakola
Elinkeinojohtaja